

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Rahastanud
Euroopa Liit

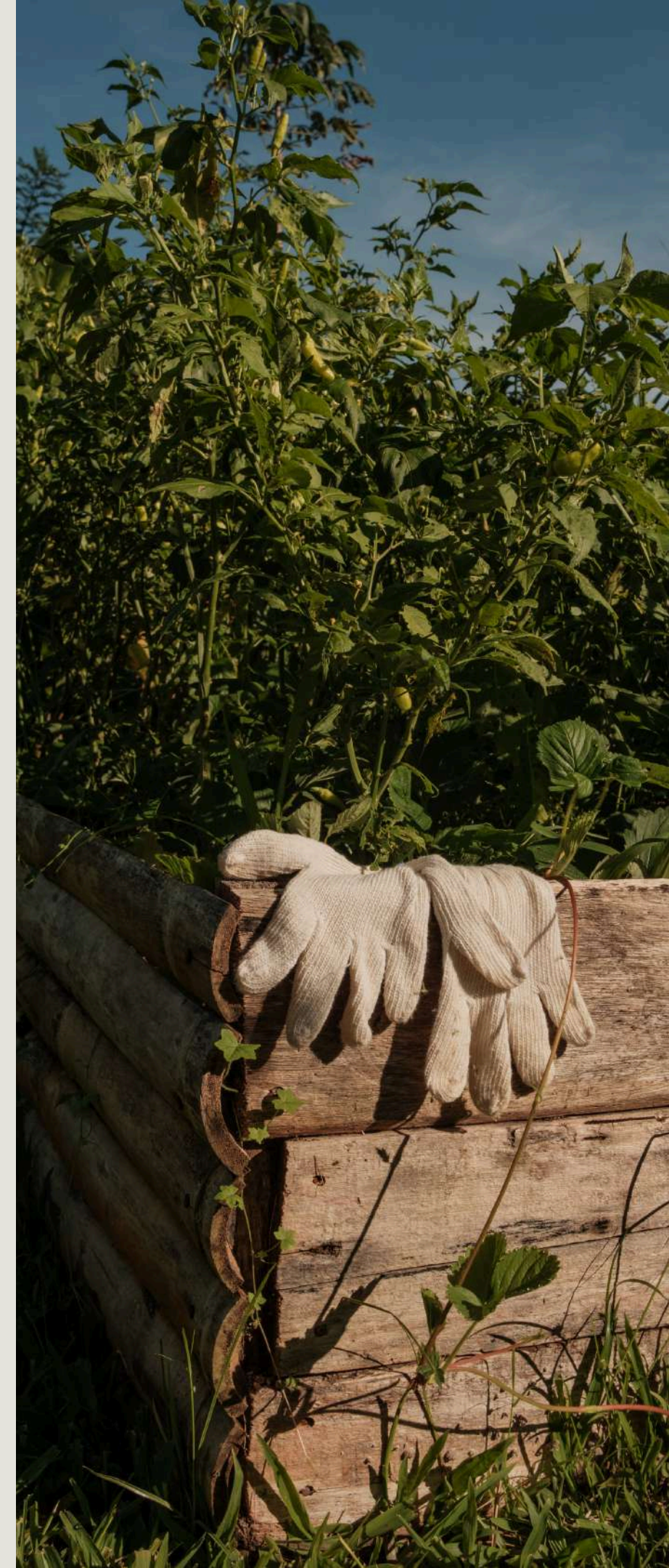
EL ja Eesti ringbiomajanduse tegevuskavad ning võimalused ühistutele

Iris Kuhi – ringbiomajanduse
peaspetsialist

Ülevaade

- Ringbiomajanduse mõiste
- Miks ringbiomajandus ja miks just praegu?
- Tegevuskavad ja ringbiomajanduse teekaart
- EL biomajanduse strateegia
- Ühistud kui ringbiomajanduse vedajad
- Rahastus ja innovatsioon

Biomajandus

Taastuva biomassi tootmine ja muutmine peamiselt toiduks, söödaks, biotoodeteks ning bioenergiaks. Hõlmab põllumajandust, metsandust, kalandust, vesiviljelust, toidu-, kiu- ja paberitööstust ning osaliselt keemia-, biotehnoloogia- ja energiatööstust.

Ringmajandus

Keskendub ressursside võimalikult pikale kasutamisele: materjalide taaskasutus, parandamine ja ringlussevõtt.

Eesmärk on vähendada jäätmeid ja hoida materjalid majanduses „ringluses“.

Ringbiomajandus

Ühendab biomajanduse ja ringmajanduse põhimõtted: bioloogilisi ressursse kasutatakse tõhusalt, jäätmed muudetakse uuteks ressurssideks ning väärtusahel on võimalikult suletud.

Fookuses on kestlik tootmine, väiksem keskkonnajalajalg ja suurem lisandväärtus.

Miks ringbiomajandus ja miks just praegu?

Kliimaeesmärgid +
elurikkuse hoidmine →
surve väärtusahelatele

Ressursside ja energia
hinnariski kasv →
efektiivsus

Palju bioressurssi, kuid
lisandväärtus madal
(lisandväärtus töötaja kohta
alla EL keskmise)

Tegevuskavad

Strateegia “Eesti 2035” tegevuskava

- Vastutajaks REM - kestliku ringbiomajanduse (sh sinimajanduse) arendamine ja Eesti kujundamine piirkondliku ringbiomajanduse eestvedajaks

PõKa arengukava aastani 2030

- Arengukava annab võimaluse suurendada lisandväärtust arengukavaga kaetud valdkondades, võttes arvesse biomajanduse arengusuundi, säästva arengu ja keskkonnavalaseid eesmärke ning leida kohti valdkondade vaheliseks koostööks.

Ringbiomajanduse teekaart (2023)

- Määratleb Eesti ringbiomajanduse arengu peamised tegevussuunad ja arenguks vajalikud tegevused lühikeses (2023–2027) ja pikas perspektiivis (kuni aastani 2035) ning on aluseks piirkondlike ringbiomajanduse teekaartide koostamisele

EESTI 2035

strateegiline suund

PõKa 2030

*põllumajandus ja
maaelu*

**Ringbiomajanduse
teekaart**

*konkreetsed
tegevussuunad*

**Piirkondlikud
lahendused**

*ettevõtted + ühistud
+ KOV + teadus*

Teekaardi tegevussuunad

- Määratleb Eesti ringbiomajanduse arengu peamised tegevussuunad ja arenguks vajalikud tegevused
- Lühikeses perspektiivis 2023–2027;
- ja pikas perspektiivis kuni aastani 2035

Teekaart praktikas

Tegevus 5.3 Tasemeõppe õppekava loomine, ringbiomajandusega seotud mikrokraadide pakkumine Eesti ülikoolides.

Tegevus 5.3.1 tasemeõppe õppekava loomine

- 2023 valmis EMÜ õppekava

Tegevus 5.3.2 mikrokraadide pakkumine Eesti ülikoolides

- 2026. aasta sügiseses programmis

Teekaart praktikas

Tegevus 2.1 Biomassi ja kõrvalsaaduste tekke ning nõudluse andmete täiustamine ja kättesaadavaks tegemine (ka piirkondlikul ja kohalike omavalitsuste (KOV) tasandil) ning vastavate digiplatvormide arendamine.

Tegevus 4.9 Ringbiomajandusega seotud mõistete (jäätmelad, sh biolagunevad jäätmelad, kõrvalsaadused) ja nendega seotud nõuete ajakohastamine õigusaktides.

- Uuring "Bioloogilist päritolu kõrvalsaaduste ja tootmiskadude andmekogumise metoodika väljatöötamine ning tekkekogused"
- Kääritusjäägi määruse muudatus 01.07.2026
- Arutelud KLIMiga ringbiomajandusega seotud mõistete osas.

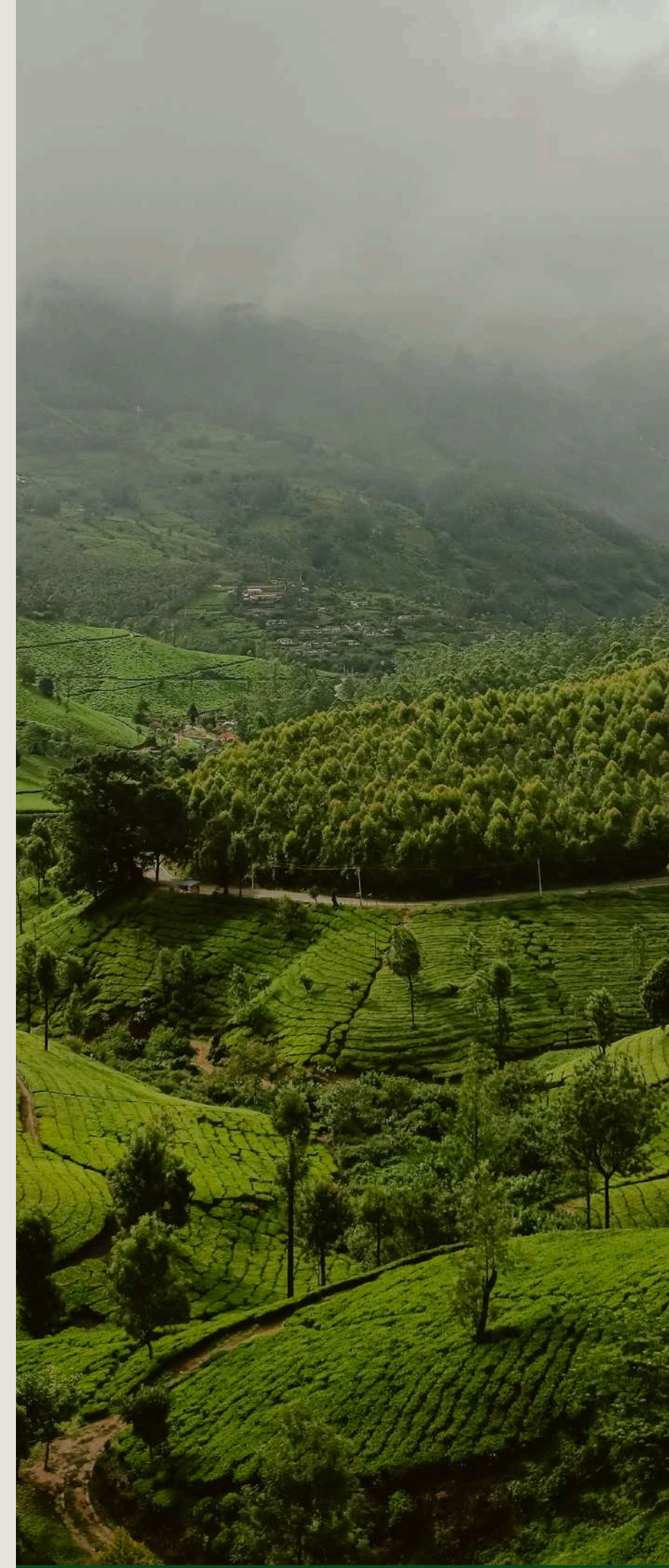
EL biomajanduse strateegia

Uuendatud strateegia 2025 november

Eesmärgid:

- toetada biopõhiste materjalide kasutuselevõttu, varustuskindlust
- suurendada Euroopa Liidu strateegilist autonoomsust ja konkurentsivõimet

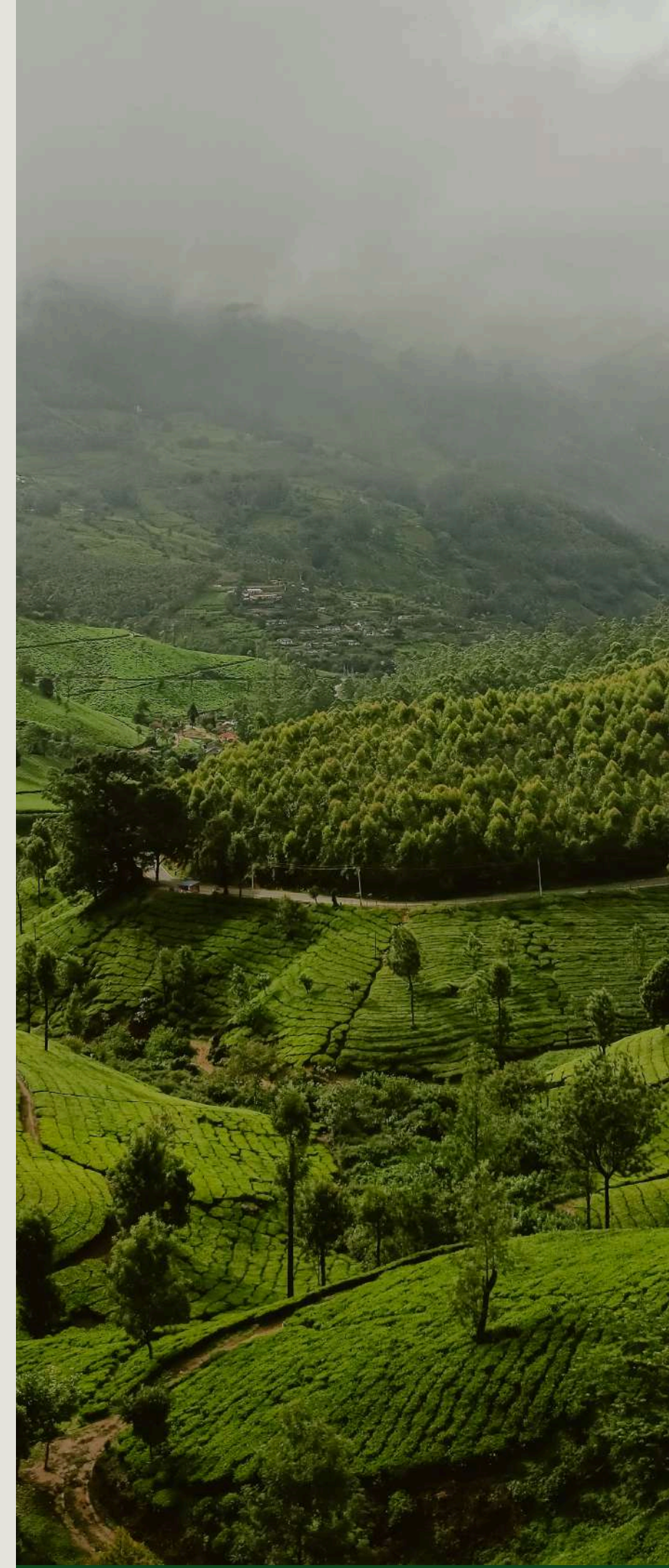
Tähelepanu keskmesse on seatud tööstuslik rakendamine, turu laiendamine, konkurentsivõime ja kerksus

EL biomajanduse strateegia

Neli tugisammast

1. Innovatsiooni ja investeringute suurendamine
2. Turuarendus materjalidele ja tehnoloogiatele
3. Kestlik biotoormega varustatus
4. Globaalne perspektiiv ja koostöö

Ühistud kui ringbiomajanduse vedajad

- Koondavad hajutatud bioressursse
- Vähendavad logistika- ja investeerimiskulusid
- Võimaldavad väiksematel tootjatel osaleda suurtes projektides
- Tugevdavad piirkondlikke väärtusahelaid
- Ühistutel on potentsiaal olla piirkondliku ringbiomajanduse vedajad

Seos teekaardiga

- suurem lisandväärtus
- kestlik ressursikasutus
- konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond

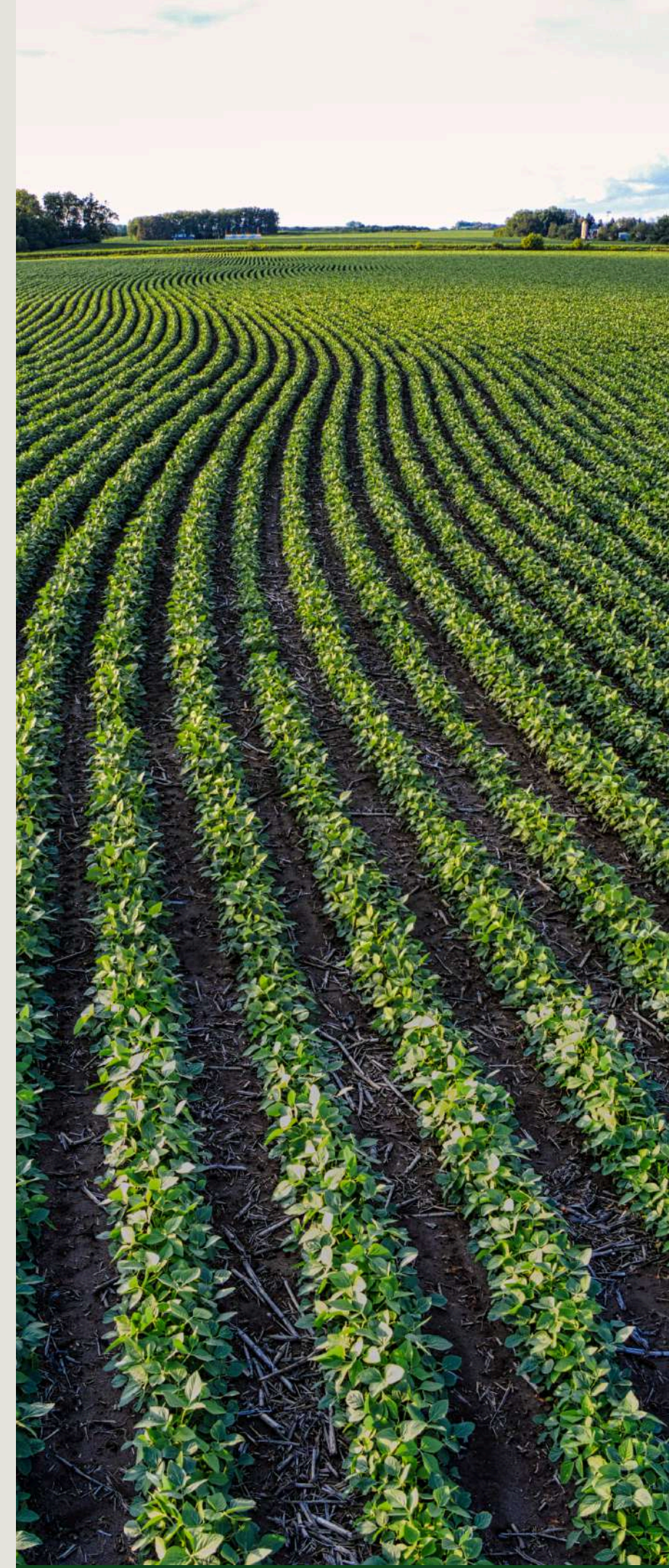
Võimalused ühistutele praktikas

Ringbiomajanduse ärivõimalused

- Biomassi ühine kogumine ja turustamine
- Biogaasi- ja bioenergia projektid
- Bioväetiste ja biosöe tootmine
- Kompostimise ja jäätmekäitluse lahendused
- Kõrvalsaaduste väärimine

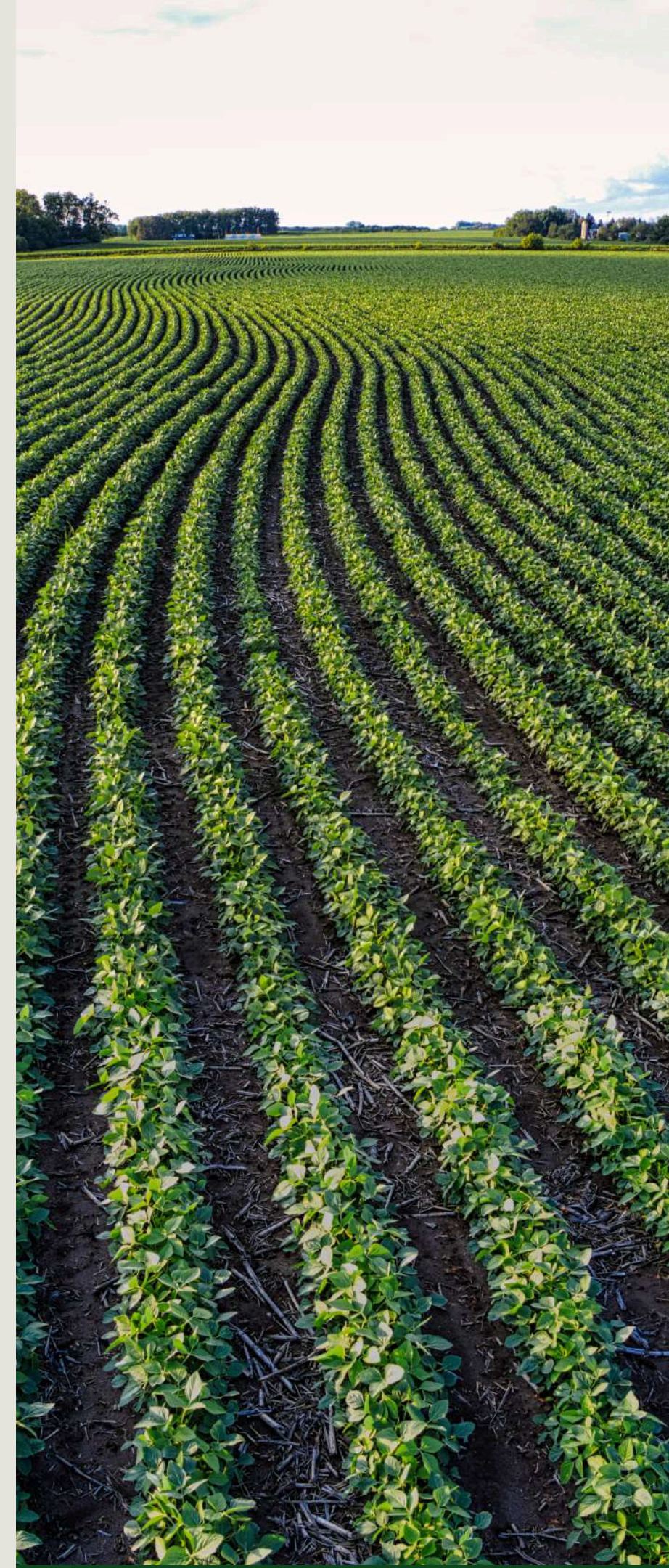
Tööstussümbioos

- ühe ettevõtte jääk → teise ettevõtte tooraine

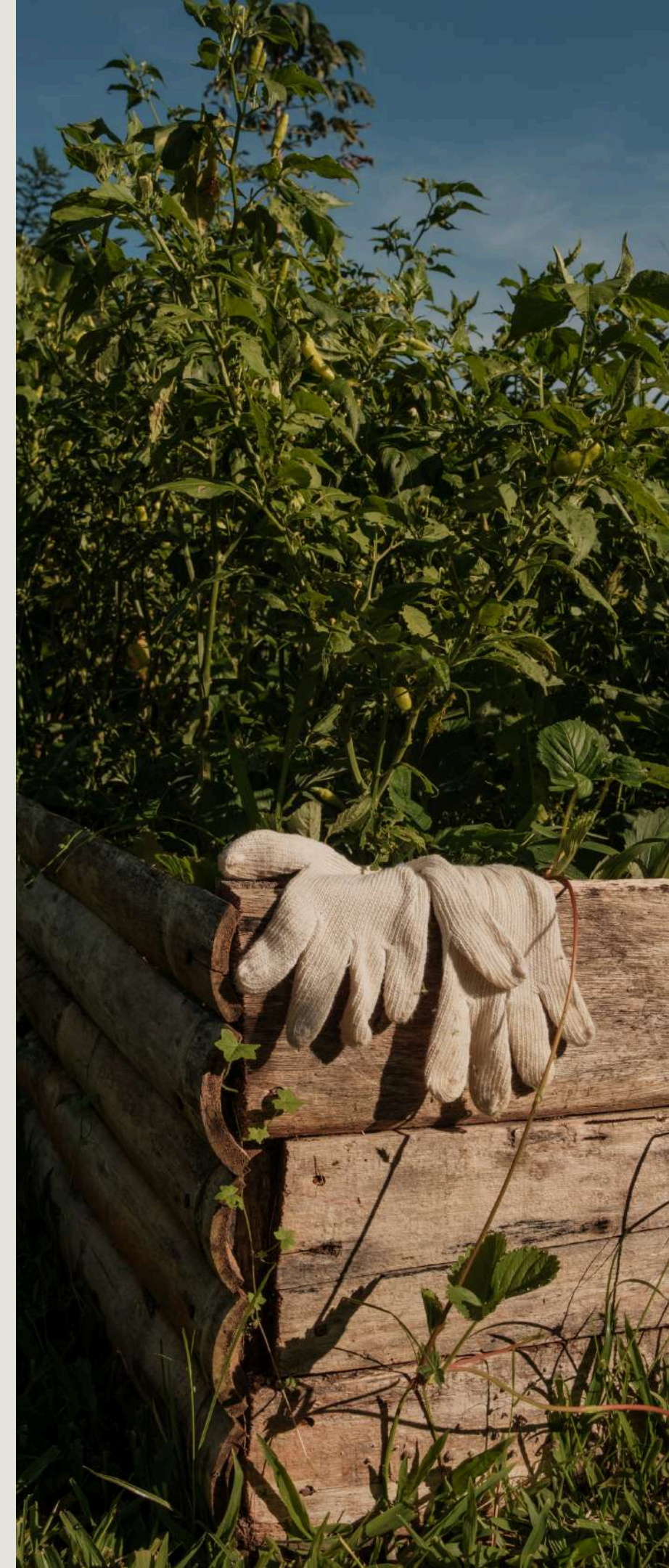
Rahastus ja innovatsioon

- ETAGi Horisont Europa klaster 6
- LIFE programm
- Interreg
- EIS toetused
- Regionaalsed arendusprojektid
- ÜPP Suur- ja väikeprojektide toetus

Kokkuvõte

- Ringbiomajandus aitab kasutada bioressursse tõhusamalt
- Teekaart annab selged arengusuunad kuni 2035. aastani
- EL biomajanduse strateegia fookus liigub rakendamisele ja turule
- Ühistud saavad olla piirkondliku ringbiomajanduse vedajad
- Praktilised võimalused on olemas

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Täna kuulamast!

iris.kuhi@agri.ee
ringbiomajandus.ee